

גליון  
**מעיונא  
דמלכא**

ד

שיעורי הקדמה ללימוד  
**תורת החסידות**  
מב"ק מהן אדמו"ר שליט"א

יו"ל ע"י  
מכון 'שפה ברודה'  
דחסידי קאסוב



## כל הוצאות עדיבת זהו"ל של הגליון

נתנדב ע"י

ידידינו היקר שבמקרים  
דודף צדקה וחסד בכל מאדו זהונו  
בונה ומקים עולמות של תורה וחסד  
איש האשכולות העושה גדולות

## הרוצה בעילום שמו

לע"נ

הרה"ח מו"ה מרדכי ב"ר חיים אריה ע"ה  
וזוגתו מרת טובא רבקה בת ר' יעקב יואל ע"ה

הרה"ח מו"ה שלום נחמן ב"ר חיים ע"ה  
וזוגתו מרת דבורה בת ר' משה אהרן ע"ה

והרה"ח מו"ה חיים אליהו ב"ר זאב ע"ה  
וזוגתו מרת שיינדל בת ר' אלעזר ליפא ע"ה

זכות הפצת מעיינותיו של אור שבעת הימים מרן הבעל שם הק'  
ותלמידיו ז"ע, יגן בעדיו שירוזה רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח ושיתברך בכל  
מעשי ידיו בשפע ברכה, והצלחה בכל עסקיו, וימצא חן וחסד  
בעיני אלקים ואנשים בכל הפציו, מתוך עושר  
ואושר שלות הנפש והרחבת  
הרעת כל ימי חייו

כל הזכויות שמורות  
לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע

ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 5892-686-917

או אל [toraskosov@gmail.com](mailto:toraskosov@gmail.com)

נערך ונסדר ע"י:

ישר  
Publishing & Production  
718.484.2189

# יסודות והקדמות ללימוד ספרי החסידות

## אין מזל לישראל

### שיעור ב

#### קיצור השיעור הקודם

**בשיעור** הקודם פתחנו בשאלה להבין ולהשכיל, מאי הוא דחזינן שבשונה מבספרי המוסר שם הרבו לדבר על עניני תיקון המידות, בספרים הניאותים לאורו של ה'בעל שם טוב הקדוש' ז"ע כמעט ולא דברו מעניני תיקון המידות, זולת משני מידות שהם דבר והיפוכו מדת הענוה ומדת הגאווה. והארנו עוד הארה נכונה, שהמעייין היטב ביסודם של דברים יראה נכוחות, שהענוה והגאות שם שונים ממה שאנו קוראים ענוה וגאווה, ובקשנו להיכנס פתח לפנים פתח לברר נקודה זו.

**והואלנו** לדבר, כי יש מדה נעלמה המכונה 'מדת אין' שהיא גבוהה מכל המדרגות כולם, שעיקרה ביטול השכל והמוח להשי"ת, שאף אם האדם מבין בשכלו שצריך לפעול פעולה מסוימת ולהשיב גמול בראש שונאו, בכל זאת הוא אינו עושה מאומה, לפי שהוא מבטל לבד מרגשותיו גם את שכלו ויודע שהכל מהשי"ת הן הטובה והן הרעה והוא מתהלך בתמימות עם השי"ת.

**בן** ביררנו, שאבות העולם: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, ודוד, כולם הנמיכו עצמם במאד מאד שזה מורה על גודל דביקותם ב'שורש האין', ובכך תקנו את המעוות מה שפגם אדם הראשון בחטאו. וכן הבאנו, שעבודה זו שייכת לבני ישראל לבדם שנקראים 'אדם' לפי שיכולים

להגביר הא' – אלופו של עולם על חלק ה'דם', שלא כמו באומות העולם שאף שמכנים אותם 'אדם' הם כלי ריקן מלהשליט אלקות על הבריאה. וסיימנו דברינו, שזו כל עיקר עבודתנו, לשעבד בכל יום ויום תאוות ומחשבות לבנו וכן את מוחנו ושכלנו שיהיו משועבדים לעבודתו יתברך שמו, כל אחד כפי יכולתו מדרגה אחר מדרגה עד שיגיע להשגות גדולות כמו שנתברכו אבותינו.

### הדביקות ב'מידת אין' משפיע התחדשות בכל יום מחדש

**עבודה** זו לעורר עצמינו יום ביומו איש כפי מדרגתו להשיג 'ממדת אין', נקראת בספרי הקודש 'אור חדש', שמושך עליו אור חדש המתחדש בכל יום ממקום עליון זה לעולם הגשמי. ואבותינו בים סוף יוכיחו, שאחר שזכו למדה זו [-ראה להלן] באו להתחדשות לומר שירה גבוהה כל כך שאורה נמשך עד היום הזה. ולכן נפסק להלכה (משנה ברורה ס"א נא ס"ק יט) שחייבים לומר שירת הים בשמחה בכל יום ולחשוב כאילו שעוברים אז את הים, כי אחר שזכו לדביקות ב'אין' נמשך התחדשות שאינה פוסקת עד היום הזה<sup>א</sup>.

**בבן** נרוץ להבין שזוהי היא גם מעלת הצדיק, שמפני שמקשר את ה'אל"ף' ל'דם', זוכה להמשיך מהמקום העליון הנ"ל את כל הטובות לו ולדורו, כי ממקום מושב 'האין' יורד תמיד התחדשות עד בלי די, ואלה הדברים ב'מאור עינים' (פרשת יתרו) [-המשך מדבריו שהבאנו בשיעור הקודם] אחר דבריו על 'מדת האין': **'כי הצדיק הוא יסוד עולם'** (משלי י כה), **כי הוא היסוד והצינור שמעבר השפע והחיות היורד לכל העולם ולכל**

---

א. וכפי שמסופר על הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג זי"ע (י"ג אורות בערכו) שפעם אחת כשאמר את שירת הים בתפלה, רומם את תלמידיו עמו להרגיש הארה זו כאילו עוברים את היום ממש, עד שהרימו את שולי גלימותיהם בהרגישם שהם שרויים שם. ולא היתה זאת דבר גשמי, אלא שהרגישו בנפשותם התעלות רוחנית מההתחדשות של מעמד קריעת ים סוף המתעורר בכל יום.

הנבראים הוא על ידו ובשבילו (זוהר הקדוש ח"א לג.), שהוא עושה השביל והמסילה שירד החיות וההשפעה על ידי התקשרותו בבורא יתברך תמיד הוא משכן לבחינת א' - שהוא אלופו של עולם השוכן בתוכו וכו', ויש לו שייכות כביכול עם הבורא יתברך מצד חלק נשמתו שהוא חלק הא', וגם עם הנבראים יש לו גם כן שייכות והתדמות על ידי בחינת דם' שהוא נפש הבהמי שמלוּבש בה' דם' שהוא שוה לכל נפש ולכל הנבראים, ולכך נאות ויפה לו שיהיה ממוצע בין הבורא ברוך הוא ובין העולם ומלואו לקשר הכל בו יתברך להריק השפע לנבראים על ידי שבילו שהוא מתקן על ידי עבודתו ודביקותו בו יתברך וכו'. וזהו הפירוש 'כי זה כל האדם' (קהלת יב ג), פירוש, מאחר שהצדיק הוא בחינת 'אדם' שהוא בחינת א' דם שנתאחדו בו, לא נברא העולם בהוה תמיד על ידי הורדת השפע והחיות כאמור, אלא בשביל ומסילה שעושה זה על ידי עבודתו הזכה, והתקשרותו בהשי"ת עושה שביל ומסילה מעבר השפע והחיות וצנור להריק לכל הנבראים שהוא המייחד שמים וארץ. וכל זה מה שהצדיקים פועלים זאת הכל הוא על ידי התורה המורה להם דרך אשר ילכו בה ואין לדבק בו יתברך על ידי התורה והמצוות שנתנו בסיני וכו'.

**בזאת** אפשר להבין מדוע יעקב אבינו לא מת (תענית ה:) ומשה רבנו נאמר עליו 'לא כהתה עיני ולא נס לחה' (דברים לד ז), וכן 'דוד מלך ישראל חי וקיים' (ר"ה כה.), שהתבטלותם לה' ב'מדת אין', זה נקרא אריכות ימים והתחדשות בכל רגע כנהר שאינו פוסק, ולכן אף שספדו ספדניא וחנטו חנטייא וקברו קברייא בכל זאת אין להם שייכות למיתה וכוחם מתחדש ומשפיע עד היום הזה.

**עם** האמור יובן גם כן דברי ה'זוהר הקדוש' (ח"א קסח.) שדוד המלך לא היה ראוי לחיות ולהתקיים אפילו שעה אחת בעולם מחמת שלא היו לו שנים לחיות בעולם הזה, עד שבאו אבות העולם אברהם יעקב ויוסף הצדיק ונתנו לו משנותיהם כדי שיחיה ויתקן את חטאו של אדם

---

ג. זה לשון ה'מגלה עמוקות' (פרשת ויחי): גם קרא יעקב ליוסף שבא לתקן תיקון של אדם הראשון, כי הוא תיקון שלישי שלו. וראה שגלגולו של

הראשון. כי רק האבות הקדושים שהיו דבקים ב'מדת האין' ומבוטלים להשי"ת בכל מדה נכונה, הם שיכלו להמשיך נקודת חיות המתחדשת 'מכח האין' ולמשוך משם שנים לדוד המלך כדי לתקן את פגם אדם הראשון שהפריד את האלופו של עולם מן ה'דם'. והשלימות הגמור של תיקון דוד יהיה בביאת משיח בן דוד שאז תתבטל כל הבריאה כולה להשי"ת 'ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים' (ישעיה יא ט).

### בשירת הים זכו ישראל להידבק ב'מדת אין'

**אחר** הקדמה ארוכה זו, נוכל לראות מקצת ממה שכתבו ספרי החסידות על 'מדת אין' ושגב מעלתה, ונביא ראשונה מתורתו של ה'קדושת לוי' העוסק רבות על 'מדת האין'. וזה לשונו בפרשת בשלח: 'מי כמוכה באלים ה' וכו' נורא תהילות עושה פלא' (שמות טו יא), 'דידוע בזמן שאדם מסתכל ב'אין' נתבטל במציאות ונעשה מובדל ומופרש מעצמותו, זה 'ואאלפך חכמה' (איוב לג ל), 'דחכמה באה מ'אין', כדכתיב (שם כח יב) 'והחכמה מאין תמצא', מחמת הסתכלות ב'אין' באה החכמה. והיינו 'ואאלפך חכמה' להביא חכמה ב'אין' וכו'. פירוש, שצריך לדעת מהיכן זכו ישראל לומר שירה שאמרו עליה בחז"ל (שמו"ר כג ד) שנקראת חכמה. לזה אמר

במחיצתך לעילא, ולא לבוא לזה  
העולם כלל, רק ביאתי בזה העולם  
'ככל אבות' שנתנו לי אבות.

ג. זה לשונם במדרש: 'אז ישיר משה'  
(שמות טו א), 'הדא היא דכתיב (משלי  
לא כו) 'פיה פתחה בחכמה ותורת  
חסד על לשונה', מיום שברא הקב"ה  
את העולם ועד שעמדו ישראל על  
הים לא מצינו אדם שאמר שירה  
להקב"ה אלא ישראל וכו', כיון שבאו  
ישראל לים ונקרע להם, מיד אמרו

אדם הראשון הוא דוד המלך שנתן לו  
אדם הראשון ע' שנה כמו שאמר דוד  
(תהלים צב ה) 'כי שמחתי ה' בפעלך',  
רצונו לומר על אדם הראשון שנברא  
בפועל כפיו וכו'. ואיתא בזהר (ח"א  
קסח). שאבות העולם נתנו לדוד ע'  
שנה שלו. לדעתי זה סוד 'גר אנכי  
עמך תושב ככל אבות' (תהלים לט יג),  
'ככל' בגימטריא ע', רצונו לומר הע'  
שנה בא לי מן האבות, רוצה לומר  
אני בעצמי 'גר' בזה העולם, רק כל  
ענייני היה ש'אנכי' אהיה 'עמך'

שבאותה שעה הסתכלו ישראל ב'מדת אין' עד שזכו להתפשטות הגשמיות ש'נתבטל במציאות ונעשה מובדל ומופרש מעצמותו, וכיון שנדבקו ב'אין' יכלו לומר שירה וכלשונו 'מחמת הסתכלות ב'אין' באה החכמה' - שהיא השירה.

**השלמה** ותוספת לאמור שבשירת הים זכו ישראל לדביקות ב'שורש האין', נוכל למצוא בדברי הרה"ק רבי מאיר מאפטא זי"ע בעל 'אור לשמים' (פרשת בשלה) הכותב בהאי לישנא: 'עזי וזמרת יה וכו' (שמות טו ב), דהנה העיקר ויסוד שורש העבודה הוא על ידי 'מדת האין', כאשר הורגלנו לדבר מזה תמיד לא להרפות מזה כלל, ומחויב האדם להדמות בדרכיו, ואיתא ב'זוהר הקדוש' (ח"ב קסא, ר. ב"ר א א) כי איסתכיל הקב"ה וברא עלמין, כי מסתכלין צדיקיא ומקיימין עלמין, וכמו שהקב"ה ברא העולם תולה ארץ על בלימה (איוב כו ז), כמו כן מחויב האדם לעבוד בבחינת 'אין', ובזה שאדם אוהז ב'מדת אין', מעורר שפע ממזלא קדישא, אין מזל לישראל (שבת קנז). וזה פירוש הכתוב 'עזי וזמרת יה', כי 'עז' בגימטריא מזלא עם הכולל, וזהו 'עזי', שמשא רבינו ע"ה אמר זאת בשם כל ישראל, 'עזי' - המזל שלי, 'וזמרת' - ואף על פי שאני בעצמי אפס ואין, אף על פי כן אכרית ואכתת השונאים, בשביל שיהיה כבוד שמים. וזה פירוש 'עזי וזמרת יה' - בשביל כבוד השי"ת. 'ויהי לי לישועה' - ואף על פי שכוונתי רק להשי"ת אף על פי כן תבוא אלי גם כן הישועה'.

**ובהמשך** דבריו האריך עוד מענין 'מדת האין', שעל ידה יכולים לזכות להתחדשות בכל יום ולבטל כל גזרה קשה, ואלו דבריו: בהקדם נפרש הפסוק (שמות א ח) 'ויקם מלך חדש' וכו', על פי מה דאיתא בספרי המקובלים (עץ חיים שער י פרק ג) שבעולמות העליונים בא אליהם שפע

'מדת אין' בשם 'מעלת ההפקדה', אכן כתב שבשעת קריעת ים סוף היו ישראל באותה בחינה 'וכבר נרמזה מעלה זו, וגם נזכרה במפורש בתורה ובספרי הנביאים. הרמז בתורה הוא

שירה לפני הקב"ה שנאמר 'אז ישיר משה ובני ישראל', הוי 'פיה פתחה בחכמה'.

ד. ובספר 'המספיק לעובדי ה' שהבאנו דבריו בשיעור הקודם המכנה את

בכל יום ונקרא 'מה החדש'ה. ולהבין זאת גם כן בזה העולם, שמעתי מהאדמו"ר מורנו הרב רבי יעקב יצחק [-הרה"ק מלובלין] זצלה"ה שאמר בשם הרב הגאון מבארדיטשוב זצלה"ה, שהאדם מחויב לעורר על עצמו 'מדת אין' ולהיות שפל בעיניו, ולהיות מוסיף והולך בזה בכל יום יותר ויותר, ועל ידי שמוסיף בעבודת השי"ת, יכיר גדולת הבורא ושפלות עצמו, ומחדש בעצמו 'מדת אין' עד כאן דבריו הקדושים. וזה פירוש הכתוב (שמות א ח) 'ויקם מלך חדש', רומז ל'מ"ה החדש' מ'לך ה'דר - אילני דחיי שלא הוזכר בו מיתה כלל (עץ חיים שם). ומי שהולך בדרך זה ואוחז ב'מדת אין', יוכל לעורר בחינת 'מה החדש' ונקרא מלך חדש על מצרים, ויוכל למשול על מצרים - על מצערי השכינה, וישלט עליהם שלא יוכלו להרים ראש וכו', כי מחמת חטא הנחש טבע האדם מושך להתנשאות ושנא לו מדת אין, אבל צריך לראות שנזכה למדת אין, שיהיה אהוב לאדם ויקבל נחת מהמדה זו'.

**והארת** הענין, מעמד קריעת ים סוף היה אחד המקומות הגדולים ביותר שזכו ישראל לראות את השכינה ממש, כמו שאמרו חז"ל (סוטה ל,; שמו"ר כג ח) 'בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה, וכיצד אמרו שירה, עולל מוטל על ברכי אמו ותינוק יונק משדי אמו, כיון שראו את השכינה, עולל הגביה צוארו ותינוק שמט דד מפיו, ואמרו 'זה אלי ואנוהו' (שמות טו ב). ובאותה שעה זכו כל ישראל למראה נבואה באופן נשגב כל כך, עד ש'ראתה שפחה על הים מה שלא יחזקאל וכל שאר הנביאים' (מכילתא פרשת בשלח מס' דשירה ג). ולמרות השגתם הרמה, עדיין יש להתבונן מהיכן זכו ישראל שירה גדולה כזאת לה' במדריגה גדולה כל כך שאורה נמשך עד היום הזה, ומוכרחים אנו לומר שזכו לזה אך ורק על ידי 'מדת האין', שבטלו עצמם להשי"ת ואמרו שאינם רוצים ללכת כלל אחר שכלם אלא לעשות כאשר צוה ה', שעל ידה נמשך התחדשות שאינה פוסקת כמבואר. והעד לזה הוא נחשון בן עמינדב, שכיון ששמע

---

**במאמרו** (שמות יד יג) 'התיצבו וראו את ה. עוד יתבאר ענין זה באריכות ישועת ה" וכו', עיין שם. בהמשך השיעורים בעז"ה.



את דבר ה' 'דבר על בני ישראל ויסעו' (שמות יד טו) - שיש להיכנס למים, אז ביטל את שכלו כיצד יכולים להינצל על ידי כניסה במי ים סוף, וקפץ לים במסירות נפש לה' (סוטה לד), ואנו מזכירים שבחו זה לדור ודור כפי שנאמר במזמור בצאת ישראל (תהלים קיד) 'בצאת ישראל ממצרים וכו' היתה יהודה לקדשו וכו' הים ראה ויננס'.

**והרהיב** בענין זה בספר הקדוש 'רמתים צופים' (סימן ד אות ח) להרה"ק רבי שמואל משינאווא זי"ע את ששמע ממורו הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע ואלו עיקרי דברו: 'פתח ואמר: 'מה תצעק אלי דבר' וגו' (שמות יד טו), במדרש (שמו"ר כא א) הדא הוא דכתיב (תהלים לד יח) 'צעקו וה' שמע' וגו' עד סוף המאמר'. ואמר שיש מקום עליון ונקרא אוצר מתנת חנם ואינו תלוי במעשים טובים וכמו שאמרו חז"ל (מו"ק כח.) בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא אלא במזלא. וכמו שאמר ה'בעל שם טוב' מאמר חז"ל (שבת קנו.) 'אין מזל לישראל' היינו 'מדת אין'. וכמו ששמעתי בשם הרבי מלובלין ז"ל 'אשר הלך חשכים ואין נוגה לו' (ישעיה נ י) שהחשכות הלך מאתו ומדת 'אין' מאיר לו והוא מספירת כתר אין סוף וכו'. ולזה העולם אי אפשר להגיע אלא לצדיקים.

**וזהו** 'ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף' (שמות יג יח). היינו שהשי"ת עשה לישראל שהם יהיו הסיבה לדרך המדבר שיעוררו האוצר מתנת חנם. וזה 'ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים', היינו, שלא

שנאמר (ישעיה לד ה) 'כי רותה בשמים חרבי הנה על אדום תרד', ויעקב נטל שכרו שנאמר (ירמיה ז לד) 'קול ששון וקול שמחה'. לכך כתיב 'צעקו וה' שמע', לפי שצעקו בני ישראל על הים שנאמר 'ויצעקו בני ישראל אל ה' שמע הקב"ה תפלתם ואמר למשה 'מה תצעק אלי', כבר שמעתי צעקתך 'דבר אל בני ישראל ויסעו'.

ו. זה לשון המדרש: 'ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי' (שמות יד טו), הדא היא דכתיב (תהלים לד יח) 'צעקו וה' שמע'. מהו כן, אלא שתי ירושות הנחיל יצחק לשני בניו, הנחיל ליעקב הקול וכו', והנחיל לעשו הידים וכו', ועשו היה מתגאה בירושתו וכו', ויעקב מתגאה בירושתו וכו'. לעתיד לבוא שניהן נוטלין שכרן, עשו נטל שכרו

הנהיגם כסדר המדרגות בגלוי ומפולש כפי 'דרך הארץ' והעולם שנעשה הכל על ידי תפילות ומעשים טובים ונקרא מיין נוקבין כידוע. 'כי אמר אלהים פן ינחם העם', דאיתא (קידושין מ:): שמי שתוהה על הראשונות אבד כל מעשים טובים. וממילא יש נחמה למעלה על צדקותיו. וכיון שינחם העם חלילה שיהיה הניחום וכו' לזה 'ולא נחם אלהים', היינו, שהעלה אותם למקום שאין שייך נחמה והמלכה למעלה ולכך התעורר עליהם אוצר מתנת חנם. וזה נקרא ב'זוהר הקדוש' עתיקא קדישא. וזהו שמובא ב'זוהר הקדוש' (ח"ב מה:): 'דבר אל בני ישראל ויסעו', 'ויסעו' ינטלון מן דא דלאו עדנא דצלותא הוא אלא בעתיקא תליא מילתא. ומה שלא כתב 'צעקו לה' כי בלא תפילה היה להם הישועה של קריעת ים סוף, רק שמחמת צדקתם מעומק הלב ונפשם זכו להושע מאוצר מתנת חנם עד כאן דבריו הקדושים. וכל אחד ואחד מישראל יוכל לעורר המדה ההוא כשצועק מתוך עומק הלב'. שזו היה עצת השי"ת עבורם, שיתדבקו ב'מדת האין' ואז ממילא ינצלו מכל עקתין ומהקטרוג של הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה (מדרש תהלים טו ה), כיון שיהיו אחוזים במקום עליון.

**על** מדת ה'אין' שזכו אז, נוכל גם לראות מזה שבני ישראל דבקו בשירה אחר משה רבנוי שהיה דבוק ב'מדת האין' כנ"ל, שלא חיפשו לומר שירה כל איש כמדרגתו, אלא התבטלו לומר שירה יחד עמו – 'אז ישיר משה ובני ישראל' (שמות טו א) ושוררו אתו את אותה השירה מילה במילה. וזהו הסמיכות 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו – אז ישיר משה ובני ישראל', שבני ישראל הלכו בתום ובאמונה מבלי השגות. ולכן זכו אז שנגלה

ה. ראה 'אור החיים הקדוש' (שמות טו א): 'ויאמרו לאמר אשירה' – פירוש, אמרו זה לזה 'לאמר' פירוש, שיאמרו שירה יחד בלא בחינת השתנות והפרדה עד שיהיו כאיש אחד הגם היותם רבים, ונתכוונו יחד ועשו כן ואמרו 'אשירה' לשון יחיד,

ו. ועוד נוכל לומר כי בקריעת ים סוף זכו ישראל לדבוק גם באבות הקדושים שהיו אחוזים ב'מדת אין', ולכן זכו לומר שירה, וכאומרם ז"ל (שמו"ד כג ה): 'ובאיזה זכות אומרים ישראל שירה, בזכות אברהם שהאמין בהקב"ה'.

עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה ונתן להם כח מן השמים 'לפתוח פיהם בחכמה' לומר שירת הים (שמו"ר כג ד), שהיא ממקום ה'אין' כמאמר הכתוב (איוב כח יב) 'החכמה - אמירת השירה, 'מאי"ן תמצא' - כמו שכתב ה'קדושת לוי"ט.

היינו שמסתכל על רוממות עצמות ה', שהוא אין סוף פשוט בתכלית הפשיטות, ולית מחשבה תפיסא ביה (תיקוני זוהר הקדמה יז), והוא תמיד דבוק ומקושר בעצמות הבורא ברוך הוא, אזי נופל עליו יראה ופחד ואימה גדולה, בחינת ביטול במציאות בתכלית, ועושה רצונו בתורה ומצות ומעשים טובים. ונמצא עבודתו אינו מחמת שמסתכל על שפלות עצמותו, כי אינו מרגיש עצמותו כלל, כי הוא בתכלית הביטול, רק עבודתו הוא בבחינת ביטול במציאות לפני עצמות הבורא ברוך הוא.

והוא על דרך משל, ב' עבדים ושרים של מלך, שאחד רחוק מהמלך ואינו רואה פני המלך, ואף על פי כן הוא עובד את המלך, מפני שיודע את גדולת המלך והדר גאונו, ומכיר שפלות עצמו איך שהוא פחות הערך, ומזה נתעורר לעשות רצון המלך בכל אשר יגזור אומר עליו, אף שהוא נגד רצונו וטבעו, אף על פי כן הוא מבטל רצונו מפני רצון המלך, כי יודע בעצמותו שמה הוא לפני מלך אדיר גדול ונורא. ועבד הב', הוא עובד את המלך, כי הוא תמיד לפניו ורואה

כאילו הם איש אחד שזולת זה היו אומרים נשירה'.

ט. לתוספת הענין נאה להביא דברי ה'קדושת לוי' במקום אחר (ליקוטים) שם מפרש על פי יסוד זה את השינוי בין קריעת ים סוף לבין מה שעברו את הירדן בכניסה לארץ ישראל, שהוא תלוי בבחינה זו של הביטול ל'מדת אין' וזה לשונו: 'הים ראה וינסו הירדן יסוב לאחור' וכו' (תהלים קיד ג). להבין שינוי הלשון, למה בים נאמר 'וינסו' ובירדן 'יסוב לאחור'. ועוד יש לבאר הטעם למה בים אמרו שירה ובירדן לא אמרו שירה. אמנם הנה הענין מובן, כי יש ב' בחינות בעבודת האדון: בחינה א', שעובד את ה' מרוב התבוננותו והסתכלותו בגדולת הבורא ברוך הוא, איך שהוא סובב וממלא כל עלמין (זוהר הקדוש ח"ג רכה), וכל העולמות ומלאכים ונשמות כולם כאין וכאפס נגדו, ומעמיק דעתו בהשגת גדולתו, ועל ידי זה הוא ממארי דחושבנא להסתכל על שפלות ערכו, איך שהוא רחוק מה' בתכלית הריחוק וכו', ומזה נופל עליו בחינה יראה עילאה ופחד לעשות רצון קונו. ובחינה הב', הוא בחינת יראה עילאה,

## המזרם מזה לעבודת אנשים בערכנו

**ועתה** תעלה ותבוא שאלת כולם, אחר ש'מדת אין' היא ביטול גמור לרצון ה' עד שאין לאדם שום רצון וחפץ ונותן כל אשר יש לו לה' בכל מצב שהוא שרוי, האם לנו אנשים פשוטים יש שייכות למדה

עליו משה, עד שנתעלה לפני עצמות הבורא ברוך הוא.

אבל בירדן שלא היה בכוחו של יהושע להמשיך עליו בחינת התגלות אלקות כל כך בבחינת ראייה כנ"ל, רק בבחינת שמיעה מרחוק לבד, דהיינו שיודע ומסתכל בגדולת הבורא ברוך הוא, שעל ידי זה מסתכל ומכיר בשפלות עצמותו ופחיתות ערכו, ומחמת זה הוצרך לבטל רצונו מפני רצון הבורא ברוך הוא, כי היה מרגיש את עצמותו, רק מחמת שהסתכל בגדולת הבורא ברוך הוא היה צריך לבטל את עצמותו. ולכן כתיב בירדן (יהושע ג טז) 'תמו נכרתו המים', כי מחמת שהיה מרגיש את עצמותו היה צריך לבטל את עצמותו מפני הסתכלות גדולת הבורא ברוך הוא. ומזה הטעם נאמר בירדן 'תסוב לאחור', דהיינו בבחינת ירידה ולא בחינת עליה, מה שאין כן הים שנתעלה לפני עצמות הבורא ברוך הוא. **לכן אמרו שירה בים 'כי גאה גאה'** (שמות טו א), **היינו, שנתעלה למעלה מעלה בבחינת עליה גדולה ועצומה לפני עצמות הבורא ברוך הוא.**

עצמות המלך, ולכן הוא בביטול במציאות ובהעדר הרגשת עצמותו, ולא שייך לומר על העבד הזה שהוא עובד את המלך מחמת שיודע שפלות עצמותו ופחיתות ערכו, כי הלא אינו מרגיש את עצמותו כלל, ולכן אינו צריך להשפיל את עצמו ולבטל את עצמותו, אלא גם שהוא בשלמות עצמותו עושה רצון המלך, כי הלא כל עצמותו אינו מורגש אצלו כלל, רק בכל עצמותו ומהותו מורגש עצמות מלך, וממילא עושה רצון המלך, כי הוא בתכלית הביטול לפניו. ובזה מובן ההפרש שבין הים ובין הירדן, **כי קריעת ים סוף היה על ידי משה, אשר בו נאמר 'פנים בפנים דיבר ה' וכו'** (עיי' דברים לד י), **היינו, שהיה תמיד לפני עצמות ה', בבחינת ביטול במציאות, לכן היה בכוחו להמשיך על בחינת הים גם כן בחינת גילוי אלקות כל כך בבחינת ראייה, שיהיה הים גם כן בבחינת ביטול במציאות, וממילא נבקע ונגזר לגזרים 'ובני ישראל הלכו ביבשה' וכו' (שמות יד כט). ולכן כתיב בו 'הים ראה וינוס', שנבקע ונגזר לגזרים בבחינת ביטול עצמותו לפני עצמות ה' אשר המשיך**

זו, ולמה הרבו לדבר עליה כל כך. תשובה לשאלתם נמצא 'באור לשמים' שהבאנו בריש הדברים, שם כתב: 'כאשר הורגלנו לדבר מזה תמיד לא להרפות מזה כלל, ומחויב האדם להדמות בדרכיו וכו'. שאף שאין אנו כאותם שבעה רועים וקדושי עליונים שביטלו כל ישותם למען ה', מכל מקום על כל אחד מישראל 'לא להרפות מזה כלל', ולקחת לעצמו איזה זמן במשך היום, או שיעמיק במחשבתו בעת אמירת שירת הים בפסוק (שמות טו ב) 'עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה', ויעלה על לבו רצון אמת להתבטל לה' בשכלו ובדעתו ולעשות רק על פי רצון ה'. וכל כמה שאיש ישראל עולה ומתעלה בעילוי אחר עילוי מיום ליום במחשבה זו, ה' ממקומו שולח לו סייעתא שזוכה להבין עוד ועוד מן המזל הנ"ל, עד שיזכה אם יתמיד בכך להשגות ללא גבול.

### 'אין מזל לישראל', ב' סוגי מזלות

**כל** אחד מאתנו מבקש ומפליג הרבה בבקשה מהשי"ת שישלח לו בני חיי ומזוני רוחי, וחושב מחשבות מה יכול לעשות שישמע ה' תפלתו וישפיע לו כל צרכיו, אבל האמת הוא שהדברים הולכים ממש בהיפך הגמור, שעד כמה שירגיל את עצמו לבטל את שכלו ודעתו לרצון השי"ת ויאמין באמונה שלימה כי כל הנעשה עמו הכל מושגח על פי הנהגתו יתברך, יוכל להמשיך על עצמו יותר מהראוי לו. כי החיסרון של האדם נובע מחמת שיש לכל אדם מזל שנולד בו, ועל פי זה הוא זוכה לטוב או למוטב לחיים טובים ולשפע רב או לא, אך אם יהיה בטל ומבוטל לה' ב'מדת אין', אז הוא זוכה להתעלות ממזלו ועולה למדרגת 'אין' מזל לישראל' (שבת קנו), ששם במקום העליון אין שליטה כלל לדרך הטבע באיזה מזל נולד וכדו', אלא הוא כולו בידו של הקב"ה המשפיע לו מעל לכוחות מזליו. והוא אשר כתב שם ב'אור לשמים': **ובזה שאדם אוהז ב'מדת אין', מעורר שפע ממזלא קדישא, אין מזל לישראל** (שבת קנו). וזה

---

י. ואלו דברי ה'קדושת לוי' בפרשת שלח: 'וזה נמי הפירוש 'אין מזל לישראל' (שבת קנו), פירוש, כשהאדם אינו חושב את עצמו והוא אצלו כא"ן,

פירוש הכתוב 'עזי וזמרת יה', כי 'עז' בגימטריא מזלא עם הכולל'. שדביקות במקום עליון הנ"ל משפיע על האדם הרבה יותר מאשר אם נשאר על עומדו ואינו מתבטל לה', כי כשעומד על מקומו בתוך המזל ורוצה הרחבה, יתכן שלא תקובל תפלתו, כי מזלו הרע מונע ממנו, אבל אם עולה ומקשר עצמו להשי"ת כפי יכולתו עוד ועוד, אז יש לו נגיעה במקום עליון 'מדת אין' שעליה נאמר 'אין' - מזל לישראל'.

## על ידי לימוד התורה יכולים לזכות ל'מדת אין'

**אכן**, לזכות לחיות ולהתנהג על פי 'מדת האין' היא עבודה קשה עד מאד וקשה מאד להשגה, ולזה צריכים להתחדש בכל יום תמיד יום אחר יום בעבודת ה', עד שה' יסייע בעדו ויתן לו הארה זו של 'אין' (קדושת לוי פרשת פקודי), וכדברי ה'תולדות יעקב יוסף' בפרשת צו בשם מורו ה'בעל שם טוב הקדוש' על ההתחדשות בעבודת ה' בכל יום תמיד: 'ובדרך זה שמעתי בשם מורי פירוש הפסוק (תהלים פא ה-ו) 'תקעו בחודש שופר וגו', כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב'. והקשה, דהוי ליה לומר 'תקעו שופר בחודש' [-שהרי לא תוקעים את החודש, אלא בשופר בזמן החודש]. והעולה מדבריו, כי יראה [-בחנינת השופר המעורר האדם ליראת שמים] שיהיה 'בחודש', רוצה לומר 'לחדש', שלא יהיה כמו חק קבוע' וכו'. שצריך לבוא בכל יום ל'שופר' ליראת שמים, 'בחודש' בהתחדשות ובהתלהבות כל יום מחדש שלא יהא כחק קבוע ממקום זה של 'מדת אין', שלא לעבוד את ה' כ'חק לאלהי יעקב'.

**והדרך** לזכות לזה הוא על ידי התורה, כמו שמצינו ב'דגל מחנה אפרים' (פרשת תצוה): 'על ידי התורה שישראל דבוקים בה, אמרו חז"ל (שבת קנז) 'אין מזל לישראל', שהם למעלה מכל המזלות וכו'. שעל ידי התורה

למעלה מן הטבע, אבל כשהוא בטבע אין הקב"ה יכול ליתן, שהוא בעצמו משגיח על הטבע, והוא רע, ודרך הטבע כשאדם רע אין גוננים לו כלום.

אז ל'ישראל מזל', מלשון השפעה, כמו 'זל מים מדליו' (במדבר כד ז). כי כשהאדם אינו משגיח על הטבע יכול הקב"ה ליתן לו שפע רב, כי ה' הוא

יכולין לשבור כל הבעלי מזלות והשרים'. וכל זה לפי שבקבלת התורה עלו ישראל למדרגה זו והיו בטלים ומבוטלים לפני ה' ממש שהשי"ת מצאם ישנים (שיהש"ר א יב) שהוא ענין הביטול (אמרי אמת לשבועות שנת תרפ"ה), וכן בכל דיבור ודיבור מסרו נפשם לה' אחד, ואז כיון ששמעו את מאמר ה' 'אנכי ה' אלהיך' ו'לא יהיה לך', שוב לא שלטה בהם יצר הרע (שיהש"ר א טו). כך בכל יום ויום כפי שלומדים תורה מעוררים את שזכינו אז לזכות ל'שורש האין', ויכולים בכח זה להיפטר מכל המפריעים לעבודת ה'. וכה הם דברי ה'נועים אלימלך' (פרשת כי תצא), שע"י שבני ישראל מעוררים כל יום התחדשות בהתורה"ק, ובמחשבתם הם מדמים לעצמם כאילו קיבלו היום את התורה [שאז זכו לביטול גמור לה' כנ"ל] הם זוכים להשפעות חדשות מלמעלה, 'אנחנו המקבלים את הטוב צריכין גם כן להיותנו דומים להשי"ת ברוך הוא לקבל את הטוב על ידי הראיה, ואמנם זאת בלתי אפשר רק על ידי השמיעה, דהיינו כמאמר הכתוב (דברים ו י) 'אשר אנכי מצוך היום' וכו', רק צריך שיהא מחשבתו תמיד כאלו היום שומע ומקבל התורה, ועל ידי זה יכול לקבל השפעות הטוב שהקב"ה מחדש בכל יום'.

**ולפיכך** הצדיקים שזוכים ל'שורש האין' יכולים גם עתה שתהיה להם נגיעה באוצר המוכן שם, ולא רק הם אלא כל שמבקש להתקרב לנקודה זו, וכהמשך דבריו 'זוהו (חגיגה יב). ראה שאין רשעים כדאי להשתמש באור וגנוזו לצדיקים לעתיד לבוא. וכבר דקדקו קדמונים להבין, באיזה מקום גונזו השי"ת את האור, והלא האור היה מסוף העולם ועד סופו - והיכן גונזו. אך אפשר לומר על פי הדברים הנזכרים לעיל, דהנה השי"ת השגיח בראייתו על האור כדי להיות טוב כנ"ל, ונמצא גם הרשעים יהיה להם הנאה מהטוב ההוא, מה עשה הקב"ה וגנו את הטוב באור לצדיקים לעתיד לבוא, דהיינו, בכל עת שיצטרכו יהיה עתיד ומזומן להם הטוב כנ"ל, שמחדש עליהם בכל יום חסדים על ידי מחשבתם הטהורה שמחשבים בכל יום כאלו שומעים התורה בסיני'. וזה שאנו אומרים בתפלת 'הודו' בכל יום 'בשרו מיום אל יום ישועות' (דברי הימים א' טז כג) שבכל יום ויום אנו מבשרים על ישועת היום הזה (פירוש הרד"ק שם), שיכולים להתקרב ולעורר התחדשות חדשה של יום מתן תורה שמתעורר בכל יום

ויום, כדברי רש"י (שמות יט א ד"ה ביום הזה) 'בכל יום יהיו בעינך כחדשים כאילו היום ניתנו'.

### כשאחוזים ב'מדת אין' ממילא מתבטלים כל המדות הרעות

**אחר** יסוד זה בניקל להבין את שפתחנו בו בראש הדברים, מדוע ספרי החסידות אינם מרבים לדבר מעניני תיקון המידות, שכן המידות הרעות כולם שייכים רק כשהאדם שרוי בתוך הטבע ומסתכל על עצמו כאילו הוא שווה מה, ושאף על פי כן עליו להתגבר שלא לכעוס וכל כיוצא בזה, ולמה זה דומה למעשה הידוע ברבי יהונתן איבישיץ זי"ע שהתווכח עם הכופרים האם ניתן לשנות בעל חי ולא לפו, והם אכן אילפו חתולים שיתנהגו כבני אדם, אבל רגע קט מיד שראו עכבר, מיד חזרו להיות כבריאתם. וכמו כן כשעובדים לתקן מידה כזו או אחרת אבל לא מתוך ביטול לה', אזי אף אם מנצחים פעם אחת עדיין יתכן שיפול בפעם האחרת, כי ככלות הכל לא תמיד השכל גובר ומושל על הגוף. אבל כשהאדם מתהלך בענווה ושפלות רוח ומקשר עצמו ל'מדת אין', שוב כבר אין בלבו דבר על רעהו במה שהזיק לו או ביקש להרע לו, משום שבהיר לו כאור יום שהכל היא מאתו יתברך והוא זה ששלחו לעשות כן, ולכן אינו משתמש כלל בשכל לחשוב על הרעה שגמלו חברו, וממילא הוא אינו צריך להתגבר על יצרו ולשנן לעצמו שלא נכון להשיב לחברו רעה וכדו'. וזה המכוון האמיתי בדיבוריהם על מידות 'ענוה וגאווה', שלא התכוונו כלל שצריך למעט עצמו בענווה רק לפני חברו, אלא בעיקר שיהיה האדם נבזה וחדל אישים כנגד השי"ת, ואז ממילא כבר לא יאונה לו כל און, וגם אם יארע לו דבר הנראה כרעה, יבטל את שכלו והרגשותיו להאמין כי מסובב כל הסיבות רוצה שיהיה כך ויקבל זאת בשמחה.

**זבל** דברינו הם דברים מפורשים ב'בעל שם טוב הקדוש' (פרשת בראשית), ומפני שבדבריו הוא מכניס כל מה שדברנו עד כאן, לא היה לנו לטורח להביא כל אריכות לשונו, והנה הנם: 'צריך כל אדם לדעת, כי עיקר עבודת השי"ת הוא לעובדו באמת וכו', שצריך האדם בכל עת ורגע,



לפשפש ולמשמש בכל מעשיו, אפילו במעשיו הטובים ובהמצוות שעושה, אם לא נמצא בהם חס ושלוש שום תערובות כוונה לאיזה פנייה אחרת חס ושלוש, או לכבוד הנאת עצמו, ויראה שלא יהיה כוונת עבודתו רק לשמו הקדוש הנכבד והנורא, וכל עשיותיו יהיו בלתי לה' לבדו באמת ובלבב שלם.

**אמנם** צריך כל אחד לידע, שאין אדם זוכה לבוא לנקודת האמת כי אם כשיקנה בנפשו בתחילה מדת הענוה והשפלות עד תכליתו, עד קצה האחרון, עד שלא יהיה נחשב בעיני עצמו לכלום, וכמו שאמר משה רבינו ע"ה 'ונחננו מה' (שמות טז ז). על כן כל ערום יעשה בדעת, לראות בעין שכלו שבאמת אין בו שום צד במה להשתבח ולהתגאות חס ושלוש, והגאווה הוא היפך האמת, אבל האמת - הוא הענוה והשפלות, והגיאואת - הוא השקר, וכבר מפורסם זה בכל ספרי מוסר, שמראין בחוש הראות לעין כל, שבאמת אין לאדם שום צד שבח במה להתגאות, והחכם עיניו בראשו, ורואה שבאמת כן הוא שאין לו כלום במה להתגאות, אמנם איש בער לא ידע וכסיל לא יבין, לכן לא יזכה כל ימיו לבוא למדת האמת, אדרבה הוא מתרחק עצמו מן האמת, ורחוק הוא מהשי"ת שחותמו אמת (שבת נה), ורחוק הוא מן התורה שהוא תורת אמת, ואומר השי"ת אין אני והוא יכולין לדור בדירה אחת (סוטה ה). וכו'. אמנם מי שהוא בעיני עצמו אין ואפס, זהו מתקרב אל השי"ת ואל תורתו הקדושה, כמו שאמר הכתוב (ישעיה טו ב) 'ואל זה אביט וגו' ונכה רוח'. ועוד נאמר (שם נז טו) 'מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח'. וזה מרומז גם כן באמרם 'אין אני והוא יכולים לדור' וכו', היינו, 'אין', מי שהוא 'אין', אזי 'אני והוא יכולין לדור בדירה אחת', ואז זוכה לבוא לנקודת האמת, וכל עבודתו אמת ופעולתו אמת וסלקא לגבוה וכו'.

**ועתה** בזמן הזה רק מועטים - הם הצדיקים זוכים להגיע להשגה זו בשלימות, אבל מכל מקום גם אנו, כפי מה שהאדם עובד לעשות את האל"ף - אלופו של עולם קודם ל'דם' שלו ה' בעזרו לתת לו כח כערכו, וכן יהיה אי"ה לעתיד שאז נזכה כולנו יחד לאורו של משיח בן דוד שכל כולו ביטול לה'.

## בפורים התברר ש'אין מזל לישראל' אף שנגזר דינם על פי הגזל

**זבעמדנו** עתה בחודש אדר נוסיף ונאמר, כי זה שם ומשמעות החודש 'אדר', כי אדר מתחיל באות אל"ף לרמוז להמליך את אלופו של עולם שיהיה לו דירה ['זר'] ביננו, לבטל כל מחשבותינו אליו. וכמו שכתב ב'שפת אמת' (פרשת תרומה שנת תרל"א) בשם זקינו הרה"ק ה'חדושי הרי"ם' זי"ע: 'ואדוני אבי זקיני מורי ורבי זצלה"ה הגיד על חודש אדר עיין שם מה שכתוב במדרש"א (שמו"ר לג א) 'עשה לי קיטון ואדור ביניכם'. פירוש, לידע שהכל ממנו יתברך, וזה נותן חיזוק לאדם, [-ולכן] אדר על שם חיזוק כמו שכתוב (תהלים צג ד) 'אדיר במרום ה'. וכן אמר כי בגסות אין אני והוא יכולין לדור' (סוטה ה).<sup>ב</sup>.

**זלא** בכדי נס פורים חל בחודש זה, כי גם מרדכי הצדיק החזיק עצמו בעונה והתבטל לה' בכל מצב הן בזמנים שהיה ברומו של עולם והן בזמני ירידה, כמו שאמרו במדרש (קה"ר י ד) 'אם רוח המושל' וגו' מדבר במרדכי, עד שלא באתה לו גדולה 'ומרדכי יושב בשער המלך'

שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור בתוכו שנאמר (שמות כה ח) 'עשו לי מקדש'.

**יב.** ובמקום אחר (ליקוטים לר"ח אדר) יש תוספת לזה: 'וכבוד אדוני אבי זקני מורי ורבי זצלה"ה אמר, שנקרא אדר על שם שכתבו חז"ל (שמו"ר לג א) 'עשו לי קיטון ואדור ביניכם'. והוסיף עוד, שזה על ידי הכנעה ונרמז דל"ת ורי"ש על שם הדלות ורש, שידע האדם כי הכל מה', כי בגסות אין אני והוא יכולין לדור' וכו' (סוטה ה).

**יא.** זה לשון המדרש: 'משל למלך שהיה לו בת יחידה, בא אחד מן המלכים ונטלה. ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו, אמר לו: בתי שנתתי לך יחידית היא, לפרוש ממנה איני יכול, לומר לך אל תטלה איני יכול לפי שהיא אשתך, אלא זו טובה עשה לי, שכל מקום שאתה הולך, קיטון אחד עשה לי שאדור אצלכם שאיני יכול להניח את בתי, כך אמר הקב"ה לישראל, נתתי לכם את התורה, לפרוש הימנה איני יכול, לומר לכם אל תטלוה איני יכול, אלא בכל מקום

(אסתר ב' ט), וכשבאת לו גדולה 'וישב מרדכי אל שער המלך' (שם ו' יב). שהיה תמיד מבוטל לה' בהשתוות נפלאה.

**ולפי** שידע סוד זה ש'מדת אין' היא למעלה מן הטבע, לכן בזמן שהתרגשה על ישראל צרת המן, מצא עצה להתקשר ל'מדת אין' על ידי לימוד התורה, כמובא בגמרא (מגילה טז). שכשבא המן לקחת את מרדכי להרכיבו ברחוב העיר, הגיע לבית המדרש וראוהו כשהוא יושב ושונה ועוסק בהלכות קמיצה, ואמר להם: 'אתא מלי קומצי קמחא דיזכו, ודחי עשרה אלפי ככרי כספא דידי'. וי"ל רמז במה שאמר 'מלא קומצי' עפ"י מה שאמר הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב ז"ע, שבני ישראל שמעו במתן תורה רק את ניקוד הקמ"ץ שתחת מאמר 'אנכי ה' אלהיך' (זרע קודש לשבועות, אמרי יוסף לשבועות אות ט). שהמעט הזה של הדביקות באור מתן תורה מעמד ההתקשרות ב'מדת אין', דחה את כל העשרת אלפים ככר כסף שביקש הרשע לבטל בהם את המחצית השקל (עיין גם תוס' מגילה שם ד"ה אתא). כי ההתדבקות במעמד מתן תורה שאז הגיעו ישראל לדרגה הגבוהה ביותר של 'מדת האין', התחדשה והאירה להם ביותר, ולכן אף על פי שהסכימו עליונים ותחתונים לגזירת המן (אסתר"ר ז' יד, מגילה טו.), בכל זאת 'ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם' (אסתר ט א), כי במקום ההוא 'אין' מזל לישראל' ויכולים לזכות אף שלא בדרך הטבע.

**בזה** נשכיל גם להבין את דברי ה'שפת אמת' (לפורים שנת תר"מ) שהנגיעה ב'מדת האין' הוא סוד יום הפורים, ובטעם שציווי חכמינו 'לבסומי עד דלא ידע' (מגילה ז) מה שלא מצינו בשום מקום. והוא, כי השתיה אשר לא כדת גורמת לאדם להתעלות מעל דעתו ולהתבטל לה', ויכול לצאת משעבוד תחת 'עץ הדעת' עד לשער הנ' הארת 'עץ החיים' שאין לאיש השגה בה, ואלו דבריו: '**איתא בגמרא** (מגילה ז) **חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע וכו'.** שמעתי בזה מילין מפה קדוש מורי זקני [-ה'חדושי הרי"ם'] ז"ל, לעלות עד למעלה מעץ הדעת טוב ורע. ואיני זוכר הדברים על בורין. אבל נראה תורף הדברים, דכתיב (אסתר ה' יד) 'עץ גבוה חמשים אמה', והם כל מדרגות השערי טומאה שיש מ"ט פנים טמא וכו' (ויק"ר כו ב). כי כח של עמלק נמצא בכל המדרגות, אבל באמת שער הנ'

של הקדושה שם לא יש ב' הדרכים, רק כולו טוב כי שם שורש האחדות' [-ובא לומר שבפורים יכולים להתרומם עד למקום הזה למעלה מן הדעת]. והוא ממשיך ומונה שהדרך לעורר מקום גבוה זה, הוא בכח התורה, וכפי שאמרנו שעל ידי הארת התורה יכולים לדבק במקום העליון הנ"ל: ועל זה כתיב (שמות יז יא) 'כאשר ירים משה ידו' - לשער הנ' ועץ החיים שהיא התורה. ולכן כשנתעורר כח משה רבנו ע"ה שהוא שר התורה יש מפלה לעמלק. לכן איתא שבפורים קבלו התורה וכו' (שבת פח.). והיינו התגלות עץ החיים. ושם נקרא 'דלא ידע בין ארור וכו' לברוך מרדכי', שאין שם שום אחיזה לסטרא אחרא כלל, כי הוא שורש האחדות כנ"ל. ו'בסומי' הם הריחות מבשמים שנתמלא העולם בעשרת הדברות (שבת שם). ומורי זקני ז"ל אמר רמז, 'בשמים מר דרור' (ל כג) מתרגמינין 'מרי דכי'. ומרדכי הוא הארת משה רבנו ע"ה שורש התורה' (ראה אסת"ר ו ב, מגלה עמוקות פרשת ואתחנן אופן מד ושם אופן קפו).

**יעזור** השי"ת שנזכה להיות בטלים לפניו יתברך, ולהתקשר למזלם של ישראל - 'אי"ן מזל לישראל'. אמן.



# קהל חסידי קאסוב

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בס"ד

השיעור השבועי  
הקדמה ללימוד ספרי חסידות  
מתקיים באופן כללי מדי שבוע בשבוע

**ביום ב' בערב\***

בבית מדרשינו  
1353-55<sup>th</sup> Street

**בשעה 9:45**

עד שעה 10:30  
[ואח"כ יתקיים מגן מעריב]

ניתן לשמוע השיעורים בקו קול קאסוב  
במס' 718-682-2004 [1-5]

וכן ניתן לשמוע מודעות אדות השיעור  
במס' הנ"ל [1-2]

\*כדאי לצלצל כל שבוע מקודם לשמוע אם יש

שינוי בזמן מסירת השיעור